

مقاله

فارس و شاهنامه و اساطیر ایرانی

فارس و شاهنامه و اساطیر ایرانی

دکتر حسن ذوالفقاری

کتاب‌شناسی آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان

مجموعه متون آموزشی به غیر فارسی‌زبانان را می‌توان در چهار گروه اصلی

قرار داد:

- ۱) کتاب‌هایی که به آموزش خود زبان می‌پردازند؛
- ۲) کتاب‌هایی که از طریق دستور زبان فارسی، فارسی را آموزش می‌دهند؛
- ۳) متون نظم و نثر ادبی؛
- ۴) فرهنگ‌های لغت دوزبانه؛

گروه اول، آنچه در این فهرست آمده شامل گروه «اول» است، یعنی کتاب‌هایی که به قصد آموزش زبان از طریق مکالمه، متن خوانی و فراگیری قواعد در متن زبان تألیف شده است. طبعاً این‌گونه کتاب‌ها حکم کتاب‌های مقدماتی را در فراگیری زبان دارند. گرچه در همین فهرست نیز کتاب‌هایی به چشم می‌خورند که حاوی هر چهار گروه از

پیش گفته شده است، اما غلبه بر آموزش از نوع اوّل است.

با جستجو در فهرست‌ها و سایت‌ها، تعداد ۲۱۳ کتاب را فهرست کردیم و البته هنوز هم کتاب‌هایی هست که باید بر این فهرست افزود. در همین جا از خوانندگان محترم می‌خواهیم جز این فهرست، اگر کتاب‌های دیگری را می‌شناسند معرفی نمایند. قدیمی‌ترین کتاب در این گروه، کتاب «تذکره قواعد فارسیه» به ترکی است که در سال ۱۲۵۴ قمری یعنی ۱۸۱ سال پیش نگاشته شده و آخرین آن کتاب «فارسی بیاموزیم» است که برای ایرانیان مقیم خارج از کشور تدوین گردیده است.

گروه دوم، کتاب‌های دستور هستند. به گواهی کتاب‌شناسی‌های موجود، اولین دستور به زبان عربی و متعلق به قرن هفتم و هشتم است (منطق الخرس فی لسان الفرس) و (حلیه الانسان فی حبله اللسان) و شروع دستورنویسی در هند را نیز به قرن ۱۲ (سال ۱۱۱۱) و کتابی به نام «اصول فارسی» نسبت می‌دهند.

کتاب‌ها و مقالات حاوی مباحث دستور زبان فارسی بالغ بر سه هزار کتاب و مقاله و نسخه خطی می‌شود که در کتاب‌شناسی‌های زیر نام و نشان آن‌ها آمده است:

۱- کتاب‌شناسی دستور زبان فارسی، به کوشش محمد مهیار؛ نشر آثار.
 ۲- دستور زبان فارسی در شبه قاره هند، دکتر سیدکمال حاج سید جوادی، نشر روزگار.

۳- دستور نویسی فارسی در شبه قاره هند و پاکستان، شفقت جهان خنک، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۶.

۴- سیری در دستور زبان فارسی، مهین بانو صنیع، کتاب‌سرا، تهران، ۱۳۷۱.

۵- کتاب‌شناسی زبان و خط، محمد گلبن، انتشارات مرکز اسناد فرهنگی آسیا، تهران، ۱۳۵۶.

۶- کتاب‌شناسی دستور زبان فارسی، ایرج افشار، فرهنگ ایران زمین، ج ۲، ۱۳۳۳، ص ۱۹-۴۴.

و... (ر. ک: فهرست منابع کتاب‌شناسی دستور زبان فارسی به کوشش محمد مهیار).

گروه سوم، از متون آموزشی فارسی به خصوص در مراحل پیشرفته، برگزیده‌های نظم و نثر فارسی و یا کتاب‌های مشهور ادبی بوده است که این گونه کتاب‌ها نیز فهرستی جدا دارد که تاکنون کتاب‌شناسی مستقلی از این دسته مشاهده نکرده‌ام، البته

در گزارش‌های مربوط به آموزش فارسی به غیر فارسی‌زبانان، منتشره در مجلات و بولتن‌ها، جسته و گریخته اشاراتی به این گونه منابع هست.

گروه چهارم، از متون آموزشی را فرهنگ‌های دو زبانه تشکیل می‌دهد که در هر منطقه به فراخور واژگان پایه مورد نیاز، کتاب‌هایی تهیه شده است و البته تعداد این گروه نیز کم نیست.

این دو گروه اخیر را باید در ردیف منابع کمک آموزشی برای آموزش فارسی به غیر فارسی‌زبانان به شمار آورد.

این تفکیک و تقسیم‌بندی اعتباری است و حدود مسأله را اندکی روشن‌تر می‌سازد

والأبرخی کتب آموزشی حاوی دو، سه

یا چهار نوع هم هستند.

با درنگ در این مجموعه به چند نکته

می‌توان دست یافت:

۱. اولین کتاب‌های آموزش زبان در

خارج از ایران تدوین شده‌اند؛

۲. اولین کتاب‌هایی که در منطقه

شبه قاره هند تألیف شده‌اند به نسبت

دیگر مناطق بیشتر است،

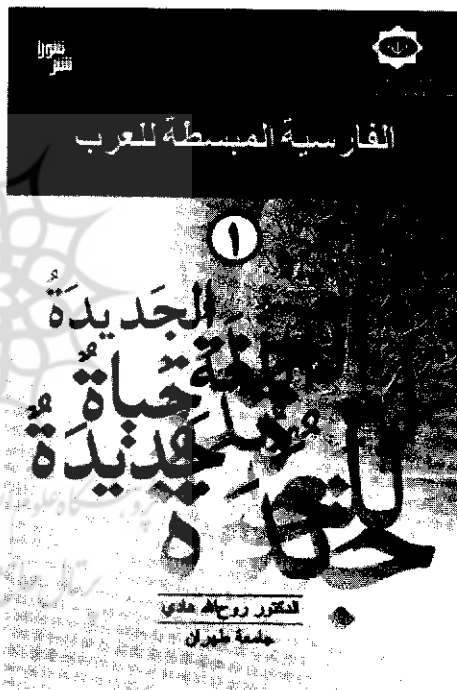
۳. اولین کتاب تألیف شده در زمینه

آموزش زبان فارسی در ایران، کتاب

فارسی برای انگلیسی‌زبانان (جلد ۲)

نوشته دکتر منوچهر ستوده است که در

سال ۱۳۴۴ و توسط مرکز تاریخ و فرهنگ

ایران و خاورمیانه چاپ شده است.

۴. سیر تألیف کتاب‌های فارسی آموز در ایران و خارج از ایران در دو دهه پیش

تاکنون سیر شتابناکی به خود گرفته است. چنانکه بالغ بر ۴۰ کتاب و مجموعه تنها در

دو دهه اخیر چاپ شده است. ویژگی اصلی کتاب‌های چاپ شده در این دو دهه،

بهره‌گیری از اصول و قواعد دو زبانی و یافته‌های زبان‌شناسی کاربردی است.

آذربایجانجا، فارسجا دانیشیق (کتابچه‌سی مکالمه آذربایجان - فارسی)، عبدالله اف،

انتشارات معارف.

آسان ترین روش آموزش و مکالمه زبان، هدایت الله قاطان، فهرست مشار، ج.ا، ص ۷۱.

آموزش زبان فارسی، بزرگ علوی و لورنتس مانفرد، انتشارات دایره المعارف لایبزیگ.

آموزش زبان فارسی نوین، بخش زبان فارسی دانشگاه آل البيت - عمان، ۱۴۱۶/ق. چاپ شرکت انتشارات علمی و فرهنگی باهمکاری شورای گسترش زبان فارسی. آموزش زبان فارسی (آزفا) پنج جلد، دکتر یدالله ثمره، انتشارات بین المللی الهدی، چاپ سوم.

آموزش زبان فارسی (آزفا) پنج جلد، برای فرانسوی زبانان، مترجم حشمت الله ابراهیمیان، کریستین گیوم، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، تهران.

آموزش زبان فارسی برای زبان آموزان اسپانیایی (کتاب نخست)، سعید هوشنگی، رایزن فرهنگی ج.ا.ا. در مادرید.

آموزش زبان فارسی به فارسی، محمد اشعری، مرکز انتشارات متیر، زمستان ۱۳۷۳.

آموزش زبان فارسی، دکتر غلامرضا ستوده.

آموزش زبان فارسی به عربی زبانان (پایان نامه)، نسرين بقایی، دانشگاه فردوسی مشهد.

آموزش زبان فارسی کتاب مقدمه، محمد اسماعیل شاه حسینی، هدایت یوسفی، رایزنی فرهنگی سفارت ج.ا.ا. در ترکمنستان.

آموزش زبان فارسی برای غیر فارسی زبانان، دکتر جلیل بانان صادقیان، انتشارات شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی.

tond āmuz-e zabān-e

Fārsi

آموزگار فارسی (به اردو) حضور احمد سلیم، انتشارات خانه فرهنگ ایران،
حیدرآباد سند، ۱۳۴۹ و ۱۳۵۳.

آیین فارسی (آموزش فارسی به زبان اردو)، ابوالمنیر، لاهور، نیوکریسنت پبلشرز،
[بی تا].

اسلوب آموزش زبان فارسی در کلاس پنجم، (رساله فوق لیسانس)، ر. توفیقی،
باکو، ۱۹۷۲.

اصول جدید لسان فارسی، صفرعلی ولی بیگ اف، تفلیس و باکو ۱۹۸۶.
اصلی فارسی بول چال، کلان با گرامر، جان محمد مولوی، کتابخانه منشی
عزیزالدین، لاهور، [بی تا].

ادبستان (آموزش خواندن و نوشتن)، کاظم بن احمد براغوشی تبریزی ایروانی،
فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۳۳.

القبانامه فارسی (جزوه) برای آموزش خط و زبان فارسی، دکتر بهروز ثروتیان،
مهرانگیز نوبهار، اداره کل امور بین الملل وزارت آموزش پرورش.

القبای فارسی، یوسف شاپورزاده، تفلیس.

القبای فارسی، محمد عبدالحکیم مولوی، میر تهیه.

القباء رستم او، ۱۹۶۶، انتشارات معارف، باکو.

اوجبینیک پرسید مسکو قریازیکا، (کتاب درسی زبان فارسی برای دانشجویان
روسی زبان) علی آذری، ۱۹۴۰، دانشکده شرق شناسی.

پارسی آموز، ناشناس، حیدرآباد.

پارسی نامه (آموزش زبان فارسی)، کرتارام، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۳۹.

پنج گنج باغ زبان دانی، ناشناس، حیدرآباد، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۳۸.

بدرقه الاطفال، رازی محمدزاده، ۱۹۱۶.

بررسی زبان میانی جمعی از فارسی آموزان انگلیسی زبان (رساله)، اشرف السادات
میرعروشاهی، دانشگاه علامه طباطبایی.

بر گزیده ای از ادب فارسی برای انگلیسی زبانان (ترجمه به انگلیسی)، دانشگاه

مشهد.

برگ سبز نیکی فارسی اوقلو یانلر مخصوصدر (ویژه نوآموزان به زبان ترکی)،

میرزا حبیب اصفهانی، چاپ اول، استانبول، ق.، چاپ دوم، محمود بک مطبعه سی،

ق.

بلايه (آداب آموزش به روش نوین)، ناشناس، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۳۹.

تبصره الاطفال (آموزش فارسی گفت و گویی)، عبدالحق نصرآبادی، کلکته.
تدریسات فارسیه (ترکی)، احمد کشفی، قاسپار مطبعه سی. استانبول، ق.
تذکره قواعد فارسیه (به ترکی)، احمد حمدالله بن اسماعیل صمدی، ۱۲۵۴.
تسهیل الترجمة فارسی (دستور و اصول ترجمه به زبان اردو)، محمد جمیل احمد
سعدی، لاهور، نذر سنز، [بی تا].

تعلیم اشرف (آموزش زبان فارسی)، محمد اشرف خان جهانگیر نگری، کلکته، ۱۹۰۰.
تعلیم الاطفال، میرزا حسن خان تفرشی، ۱۹۰۷.
تعلیم الفارسی یا تحفه السعداء ویسی (ترکی)، طوپخانه عامر، مطبعه
لیطوغرافیاسی، استانبول، ق.
تعلیم الفارسی (به ترکی برای سال اول دبیرستان)، با صقی کمال ینگی، استانبول،
چاپ سوم، ۱۲۶۵.

تعلیم الصبیان (آموزش گفت و گوی روزانه)، ناصر علی محمد، کلمنو، ۱۲۹۴.
تعلیم الصبیان، علی میرقلندر، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۹۴.
تعلیمیه، مولوی عبدالعزیز آروی، فهرست نوشاهی، چاپی.
تعلیم لسان فارسی، حسین دانش، استانبول، ۱۹۱۲.
تعلیم الصبیان، ناشناس، کلکته، ۱۸۳۰ م.، بمبئی، ۱۲۸۷ ق.
جدید فارسی ترجمه نگاری، محمد یعقوب و ابن رشیدایم نقشبندی، ریدرزیک
هاوس، لاهور، [بی تا].

حلیه الانسان و حبله اللسان (دستور زبان فارسی برای عربی زبانها)، سید
جمال الدین احمد بن مهنا، اسلامبول، چاپ ۱۳۸۱، بمبئی.
خواندن در سطح مقدماتی، میانه، پیش رفته، ۴ جلد، آموزش زبان فارسی به غیر
فارسی زبانها، دکتر ضیاء تاج الدین، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.
خودآموز فارسی نو (به انگلیسی)، جان میس، ویراستار: لئونارد کاتس، نیویورک،
مک کی.

خودآموز جامع و مصور فارسی برای ترک زبانان ترکی استانبولی، جمشید

صالح پور، تبریز، ۱۳۷۲.

خود آموز فارسی برای عربی زبانان (الفارسیه من غیر معلم)، احمد لواسانی، بیروت، دارالمعلم للملایین، ۱۹۷۹، چاپ ششم.

خودآموز زبان فارسی (معلم اللغة الفارسی)، حسین محقق، تهران، مکتب الاسدی، ۱۹۷۰.

خودآموز فارسی (اردو)، فیروزالدین رازی، ام. آر. برادران، لاهور، ۱۹۵۹.

خودآموز فارسی الفبا، محمد حسن سدهی پروشانی، فهرست مشار، ج ۲، ص

۱۹۴۱.

خودآموز فارسی بدون زحمت،

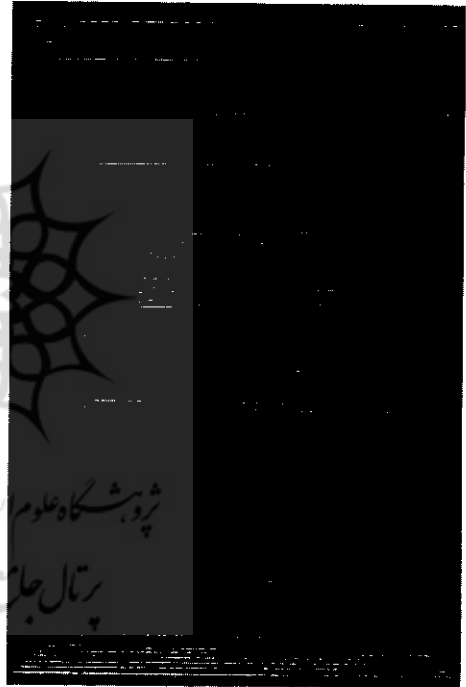
یوسف جمشیدی پور، تهران، فروغی،
[بی تا].

خودآموز واژه‌آموزی در زبان
فارسی، کانون پرورش فکری کودکان و
نوجوانان.

خودآموز فارسی: چگونه فارسی را
بدون معلم بیاموزیم، ابراهیم فضیلی،
بیروت، دارالاندلس، [بی تا].

خودآموز فارسی به ترکی، سید
قاسم هادیان، فهرست مشترک، ج ۱۳
ص ۲۸۴۷.

خواندن فارسی: روشی برنامه‌ریزی
شده بر پایه ساختار آثار نثر فارسی،

فیض لارودی، انتشارات آربر، ۱۹۶۴.

خزینه اخبار، ولی بیگ اف، تفلیس، ۱۹۰۱.

خزینه ادب، جلال الدین احمد جعفری زینبی، فهرست مشار، ج ۲، ص ۱۸۸۴.

خلاصه راهنمایی فارسی (ترکی)، میرزا حبیب اصفهانی، استانبول، ق.، چاپ

دیگر ۱۳۰۹.

دانش آموز فارسی (اردو)، حامد حامدخان، لاهور، [بی تا].

دبستان دانش (برای آموزش فارسی)، محمدعبدالمنعم ذوقی بنگالی، کلکته،
فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۴۷.

دبستان پارسی، میرزا حبیب اصفهانی، مطبعه محمود بک، استانبول، ۱۳۰۸ ق
چاپ دوم، مطبعه تربیت، تبریز ۱۳۲۴ ق.

دبستان زبان، جلال الدین احمد جعفری زینبی، فهرست مشار، ج ۲، ص ۲۰۳۲،
استراباد، ۱۹۱۸.

دراسات فی الفن الفارسی، ناشناس، قاهره، ۱۹۷۱.

در آمدی بر دستور زبان فارسی، م
ویلر تکستون، انتشارات رادیو و
تلویزیون ملی ایران (سروش)، تهران،
۱۹۷۸.

درس فارسی برای فارسی آموزان
خارجی (مقدماتی)، دکتر تقی پورنامداریان،
پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات
فرهنگی، چاپ سوم، ۱۳۷۳.

درس فارسی (دوره مقدماتی)،
دکتر تقی پورنامداریان، مترجم زین
العابدین قندی.

دریچه‌ای به زبان فارسی (جلد)
(آموزش فارسی به قزاقی)، دکتر یدالله
ثمره، رستم اف لکن، مؤسسه انتشارات
بین المللی الهدی، ۱۳۷۳/۱۹۹۴.

دستور پارسی (برای کلاس اول)، میرزا محسن ابراهیمی، باکو، ۱۹۰۹.

دستور سخن، میرزا حبیب اصفهانی، استانبول، ۱۸۷۰.

دستورابتدایی برای آموختن زبان‌های عربی، فارسی و تاتاری (به زبان روسی)،
میر صالح پیگ چوری، باکو.

دستور پارسی و رهبر سخن، میرزا محسن ابراهیمی، بادکوبه، مطبعه برادران
اوروج اف.

دستور زبان فارسی (به اردو)، شمس الدین احمد جان سرینگر، ۱۹۵۷.
دستور چه فارسی (به ترکی)، میزا حبیب اصفهانی، اسلامیه مطبعه سی، استانبول
۱۲۹۳ ق. مهران مطبعه سی، ۱۳۰۳ ق.

دستور زبان فارسی، جان تامسون پلتز و جرج اس ای رنکنیگ، آکسفورد، کلندن
پرس، ۱۹۱۱.

دستور زبان فارسی، کی. اس. آن لمبتون، دانشگاه کمبریج، ۱۹۵۳.
دستور زبان فارسی، انگلیسی و مکالمات روزمره، معالی پور، تهران، مروج.
دستور شکرخایی (اردو)، میرزا هادی علی بیگ، بی جا.
دستور فارسی امروز، جان آندره بویل، ویسبادن، انتشارات اتوها را سرویتس،
۱۹۶۶.

دوره آموزش زبان فارسی از مبتدی تا پیشرفته (۴ جلدی)، مهدی ضرغامیان،
شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، ۱۳۷۶ و ۱۳۷۸.

راهنمای برنامه درسی و تدریس زبان فارسی به عنوان زبان سستی کودکان
ایرانی مقیم کانادا، دکتر سیما پری بخت، دکتر گلی رضایی دشتی، کانادا.
راهنمای برنامه درسی آموزش زبان فارسی به ملل مسلمان، دکتر حسن ذوالفقاری،
دکتر حسین قاسم پور، دکتر مهید غفاری، به سفارت سازمان آیسسکو، (در دست
چاپ).

راهنمای تدریس فارسی برای غیر فارسی زبانان، ثمینه باغچه بان، (پیرنظر)،
انتشارات وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۵۰.

راهنمای زبان فارسی: فارسی روزمره، جلد (۱)، کریستف بالایی، حسین
اسماعیلی، انتشارات زبان‌ها و کشورهای آسیایی، پاریس، ۱۹۹۷.

راهنمای کاربرد زبان، نورالدین عصار، کتابخانه امریکا، نشر خاورمیانه، ۱۹۷۵.
راهنمای معلم «فارسی بیاموزیم»، دکتر حسن ذوالفقاری، دکتر مهید غفاری،
دکتر بهروز محمود بختیاری، انتشارات مدرسه، - ۱۳۸۰.

راهنمای مکاتبات فارسی برای مسافران خارجی، مهدی باقی، مهدی ضرغامیان،
دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۶.

روش تدریس زبان فارسی در دبستان، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۵۸، مشار،
ج ۲، ص ۲۶۸۲.

- روش‌های آموزش زبان فارسی به خارجیان، رضا دباغی مرند، انتشارات دبیرخانه شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، چاپ اول، بهار ۱۳۸۰.
- رهبر سخن (آموزش مکالمه به غیر فارسی زبانان)، میرزا محسن ابراهیمی، باکو، ۱۹۰۹.
- رهبر قواعد فارسی (به ترکی)، محمد جلال، عالم مطبعه سی، استانبول، ۱۳۱۴ ق.
- رهبر فارسی، میرزا حبیب اصفهانی، قره بت مطبعه سی، استانبول، ۱۳۱۴.
- زبان انقلاب (۶ جلد)، مرکز آموزش زبان فارسی طلاب غیر ایرانی، مرکز جهانی علوم اسلامی.
- زبان فارسی (کتاب مقدمه)، مرکز جهانی علوم اسلامی، قم، ۱۳۷۰.
- زبان فارسی برای آموزان قزاق، رایزنی فرهنگی ج. ا. ا. در قزاقستان، آلماتا، ۲۰۰۳.
- زبان فارسی، فیضی، باکو، ۱۹۰۵.
- زبان فارسی، آذری، باکو، ۱۹۵۲.
- زبان فارسی (برای کلاس‌های ششم و هفتم)، علی آذری، نیرزمان حاتمی، آذرنشر، باکو.
- زبان فارسی (برای کلاس ششم)، احمد شقایب، رضا بووا، ۱۹۶۲، تجدید چاپ ۱۹۶۶ به سعی احمد شقایب و خانم آینا علی اکبروا.
- زبان فارسی (برای کلاس ششم)، به کوشش محمود اف، ۱۹۹۳.
- زبان فارسی (برای کلاس چهارم و پنجم)، علی آذری و حسن علیزاده، ۱۹۵۷، باکو.
- زبان فارسی (برای کلاس پنجم)، سلطان اف رحمان، انتشارات معارف، باکو.
- زبان فارسی (برای کلاس‌های هفتم و هشتم)، سلطان اف، محمود اف و نظری، انتشارات ادبیات آموزشی.
- زبان فارسی (برای کلاس‌های نهم، دهم و یازدهم)، حاتمی و رستم او، ۱۹۶۵، نشر آذر تدریس، باکو.
- زبان آموز فارسی (برای آموزش فارسی در دمشق)، احمد آرام، دمشق، ۱۳۳۱ ق.
- سنبلستان، ملایوسف ذاکر جان، تاشکند.
- سؤاللی جوابلی قواعد فارسیه، عمر فاروق، مطبعه عامره، استانبول، ۱۳۱۷ ق.

فارسی (با زیر نویس ترکی اویغوری)، لی شیانگ، رایزنی فرهنگی ج.ا.ا. در پکن.

فارسی (سال اول و دوم و سوم راهنمایی)، (مخصوص مجتمعاتی آموزش تطبیقی)، اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور، تلخیص و گردآوری، محمدرضا کرد، ۱۳۸۰.

فارسی، ایرج بشیری، مینیا پولیس، منوره اوس، ۱۹۷۵.
فارسی آسان برای عرب زبانان، (الفارسیه المسطه للعرب)، دکتر روح الله هادی.
فارسی آسان، ر. ک فارسی امروز برای دانشجویان خارجی.

فارسی آموز، محمد محی الدین
اسدآبادی، الله آباد، ۱۸۹۵.

فارسی آموز، علی میر حسین،
فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۶۲.

فارسی آموز (برای دبستان و دبیرستان)، ابوطارق تورانی، راولپندی،
میربرادرز، (۲ جلد)، [بی تا].

فارسی آموز، سوهان لال راعی،
فهرست شار، ج ۳، ص ۳۶۳۸.

فارسی ادب برای کلاس های نهم،
دهم، دوازدهم، آموزش فارسی برای
اردو زبانان، دکتر خالده آفتاب،
محمدخان کلیم، نوازش علی شیخ،

علام معین الدین نظامی، ناشر: آزادبک دیوار دو بازار- لاهور.

فارسی از طریق انگلیسی، علاءالدین بازارگادی، دانشگاه تهران، ۱۹۶۴.
فارسی امروز برای دانشجویان خارجی (۲ جلد)، جعفر مؤید شیرازی، دانشگاه
شیراز، ۱۳۵۶/۱۹۷۸.

فارسی از طریق انگلیسی، علاءالدین بازارگادی، تهران، ابن سینا، ۱۳۴۶.
فارسی برای انگلیسی زبانان، محمد کاظم ذوالفقاری، مریم گل تراش، انتشارات
جانزاده، ۱۳۷۳.

آموزش زبان فارسی

دوره مقدماتی
کتاب اول

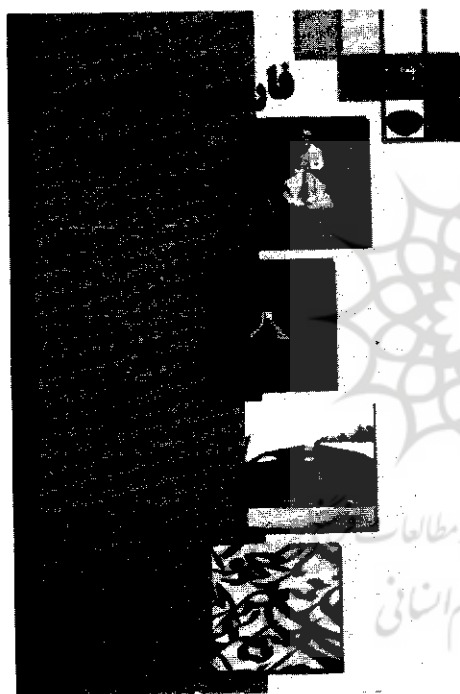

دبیر فرهنگي سفارت جمهوري اسلامي ايران
پنگرادی

فارسی برای غیر فارسی زبانان، ثمینه باغچه بان (پیر نظر)، انتشارات وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۵۰.

فارسی بخوانیم، مهدی مرعی، دانشگاه یوتا، سالت سیک سینی، امریکا.
فارسی برای انگلیسی زبانان (۲ جلد)، منوچهر ستوده، مرکز تاریخ و فرهنگ ایران و خاورمیانه، دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، ۱۳۴۴.

الفارسیه بلا معلم (خودآموز فارسی به عربی)، ابراهیم فضل، بیروت، ۱۹۴۵.
فارسی بیاموزیم (دوره مقدماتی، ۲ جلد، کتاب درسی، کتاب کار) دکتر حسن ذوالفقاری، دکتر مهید غفاری، دکتر بهروز محمودی بختیاری، انتشارات مدرسه، ۱۳۸۰-۱۳۸۳.

فارسی بیاموزیم (دوره میانه،
۴ جلد ، کتاب درسی، کتاب کار)
دکتر حسن ذوالفقاری، دکتر مهید غفاری،
دکتر بهروز محمودی بختیاری ،
انتشارات مدرسه، ۱۳۸۰-۱۳۸۳.

فارسی بیاموزیم (دوره پیشرفته،
۴ جلد) دکتر حسن ذوالفقاری، دکتر مهید
غفاری، دکتر بهروز محمودی بختیاری،
انتشارات مدرسه، ۱۳۸۰-۱۳۸۳.

فارسی بول چال فارسی نصاب
(راهنمای گفت و گوی فارسی)، مولوی
مشتاق احمد چرت‌ها مظفرنگر، لاهور
۱۹۵۷، چاپ دوم، ۱۳۷۴/۱۹۵۴.

فارسی بول چال (راهنمای گفت و گوی فارسی)، هرناته دی، فهرست مشترک،
ج ۱۳، ص ۲۸۶۳.

فارسی تکلم سی رساله سی، احمد بن سلیمان ابن کمال پاشا، قسطنطنیه، ۱۲۶۲.

فارسی جدید، سید محمد علی بن حسن، حیدرآباد، ۱۳۴۹ ق.

فارسی در گفتار (CD)، مجری: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، انتشارات دبیرخانه

شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی.

فارسی دلیپذیر، فارسی امروز برای دانشجویان خارجی.
فارسی دیلی تدریسی نین، رحیم سلطان اف، جمهوری آذربایجان.
فارسی دیلی (زبان فارسی)، شقایب، محمود اف، باکو ۱۹۶۶.
فارسی دیلی (زبان فارسی) برای دانشجویان شبانه غیر حضوری، علیزاده، رستم
اوا، باکو، ۱۹۶۶.

فارسی دیلی (زبان فارسی) برای دانشجویان دانشکده شرق شناسی، علیزاده -
حاتمی، آذربایجان، انتشارات آذر تدریس نشر، ۱۹۶۱.

فارسی دیلی (زبان فارسی) برای دانشکده شرق شناسی، آذری، انتشارات
دانشگاه دولتی جمهوری آذربایجان، ۱۹۵۲.

فارسی دیلی تدریسی نین اسلوبو (روش تدریس فارسی)، رحیم سلطان اف،
انتشارات دانشگاه دولتی جمهوری آذربایجان.

فارسی زبان کا آسان قاعده، مولوی مشتاق احمد چرتها ولی مظفرنگر، مکتبه
امدادیه، مولتان.

فارسی، زبان ایران (برای نوآموزان خارج از کشور که به زبان انگلیسی آشنایی
دارند)، عباس یمنی شریف، تهران، روش نو، ۱۳۷۶/۱۹۸۸.

فارسی کانصاب، مجر هوالروید، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۶۳.

فارسی یادبگیر (انگلیسی - فارسی)، دکتر سلیم نیساری، اقبال، تهران، ۱۳۳۴.

فارسی گرامر (اردو - برای ابتدایی)، ناشناس، اجو کیشنل، ۱۹۵۱.

فرهنگ تصویری فارسی برای غیر فارسی زبانان، کانون پرورش فکری کودکان
و نوجوانان (در دست چاپ).

فرهنگ فارسی برای جهانگردان، پریسا مکنون، پریسا کری، بهروز بیرشک، بنیاد
دانشنامه بزرگ فارسی، ۱۳۷۷.

فارسی عمومی (۱) ساختارهای پایه، دکتر احمد صفار مقدم، انتشارات شورای
گسترش زبان و ادبیات فارسی، ۱۳۷۷.

فارسی کی پهللی کتاب، حسین محمد، فهرست مشار، ج ۳، ص ۳۶۴۰.

فارسی مدرن، انوشیروان محمدزاده میانجی، تبریز، مهران.

فواید مبتدی (آموزش زبان فارسی)، ابراهیم بن نور محمد، فهرست مشار، ج
۳۷۹۶/۳.

- قانون قدسی، عباس کلی، آقای باکیخانوف و دیگران، باکو.
 قواعد مختصر فارسی برای مبتدیان، عبدالسلام آخوندزاده، تفلیس، ۱۳۰۸ /
 ۱۸۹۰.
- قواعد المصدرین (مدخلی بر آموزش زبان فارسی)، احمدالله بن وحید بن شیخ
 امام قریشی، ۱۲۶۱ / ۱۸۴۵.
- قند فارسی (گفت و گوی زبان فارسی)، محمد حسین آزاد، بمبئی.
 قند پارسی در مقدمات فارسی، سیف‌الدین محمودخان محلاتی، بمبئی، ۱۳۰۱ /
 ۱۹۲۲.
- ظفرالقواعد الفارسی (به اردو برای مبتدیان)، حسن‌الدین مولوی، کتب‌خانه
 مقبول عام، لاهور [بی تا].
- عزیزالصبیان (گفت و گوی زبان فارسی)، مولوی عبدالعزیز آروی، فهرست
 مشترک، ج ۵، ۴۳۳.
- کاربرد و مقایسه واژه‌ها و زبان فارسی، مرکز میانی علوم اسلامی، قم.
 کتاب آزمایشگاه زبان (ج ۱)، مرکز جهانی علوم اسلامی، مرکز آموزش زبان، قم.
 کتاب اول فارسی آموز، سید عبدالفتاح، مطبع فتح الکریم، بمبئی.
 کتاب‌های آموزش فارسی در عثمانی، حسن داوری و علی گنجعلی، نامواره
 دکتر محمود افشار، ج ۱، ص ۵۹۶.
- کتاب جدید فارسی (اردو)، ناشناس، درسی اداره. گجرات پاکستان، ۱۹۸۳.
 کتاب فارسی (سال اول و دوم یا کتاب تمرین)، (پوران‌دخت) سرور نیری، کانون
 پژوهش و آموزش، لس آنجلس، ۱۳۷۸ / ۱۹۹۹.
- کتاب جدید فارسی (برای کلاس هفتم)، دکتر محمد بشیر حسین، میرزاهادی
 علی بیگ، سید نصر شادانی، نشر آزاد بک دپوار دوبازار، لاهور.
 کتاب‌های فارسی جدید (برای کلاس ششم)، دکتر آغامحمد یمین‌خان و
 دیگران، نشر آزاد کسب دپو در دوبازار لاهور، ۱۹۹۸.
- کتاب درسی زبان فارسی (برای روسی زبانان)، [بی تا].
 کتاب زبان فارسی (برای دانش‌آموزان دوم مدرسه متوسطه تخصصی زبان
 فارسی)
 حاتمی، علی اکبر او، باکو، ۱۹۶۸.

کتاب زبان فارسی (برای کلاس چهار، مدرسه متوسطه)، شقایب - محمود اف،
۱۹۷۲، انتشارات معارف.

کتاب مقدماتی آموزش زبان فارسی (۲ جلد)، میرحمید مدنی، نشر ابرمانشات،
ج ۱/ ۱۹۷۸، ج ۲ / ۱۹۹۲، ناشر بوشر مایر.
زبان فارسی (برای کلاس سوم)، محمد آقا سلطانونف، راغبه آخوندوا، باکو،
۱۹۷۱.

کلید ادبیات، سلطان مجید غنی زاده، علی اسکندر جعفرزاده، باکو، ۱۹۰۱.

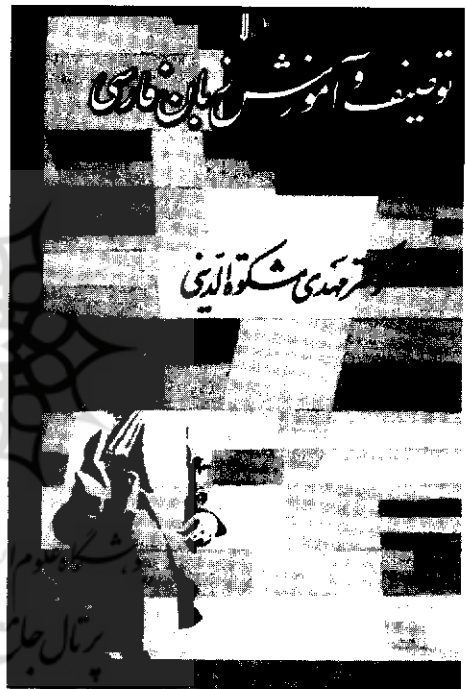
کلید دانش فارسی، سید اشرف علی
عبدالفتاح گلشن آبادی، فهرست
مشترک، ج ۴، ص ۲۴۱۷.

گلزار دبستان کامل، ناشناس، چاپ
دوم، مطبع منشی، نولکشور، لکهنو،
۱۹۳۲.

گلوب معلم فارسی (اردو - برای
دانش آموزان)، ناشناس، پبلشنگ
کمپانی، لاهور [بی تا].

گفتگو (کتاب اول)، مرکز جهانی
علوم اسلامی، مرکز آموزش زبان.

گلشن فارسی (سه جلد)، دکتر سید
سبط حسن رضوی، دکتر سیدعلی رضا
نقوی، نمایندگی فرهنگی ج. ا. ا. در

پاکستان، چاپ ۴، ۱۳۷۵ / ۱۹۹۶.

گلشن صبیان (برای آموزش فارسی)، حسین سید تفضل، هند، ۱۸۵۵.

گلشن ادبیات، عبدالله شایق، باو، ۱۹۱۰.

گرامر تاریخی زبان فارسی، میرزامحسن ابراهیمی، بادکوبه، ۱۹۲۸.

گفت و شنود (فارسی برای مدارس هند)، ابراهیم پورداود، بمبئی، ۱۹۳۴.

گفت و گو نامه فارسی، عبدالله بیک هوش، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۷۲.

گفت و گو نامه فارسی، ناشناس، مطبع نظامی کانپور.

گلدستہ فارسی، جلال الدین احمد جعفری زینبی، فہرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۷۲.

گنجینہ محاورت (برای آموزش زبان فارسی)، فہرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۷۳.
مبانی آموزش زبان و ادبیات فارسی، دکتر حسین رزمجو.
مبداء تحصیل فارسی (ترکی)، علی نظیما، طبع چہارم، قاسپار مطبعہ سی، استانبول.

مُثَمَّر (اصول واژه‌شناسی و دستور زبان)، سراج الدین علی آرزو، بہ تصحیح ریحان خاتون، مؤسسہ مطالعات مرز و غرب آسیا، کراچی، ۱۹۹۱.

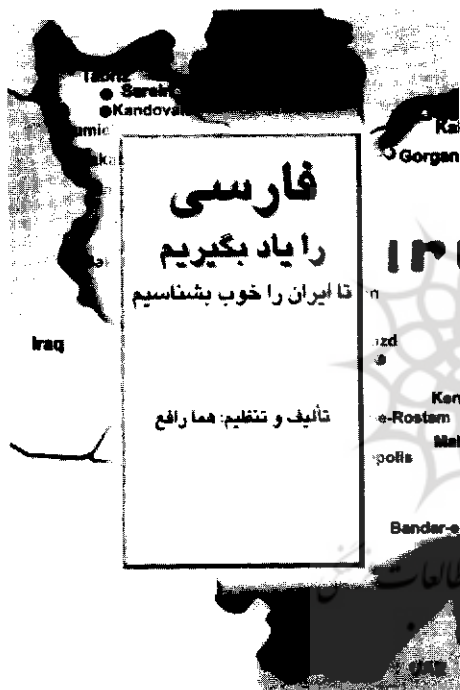
۱۳۱ مصباح القواعد فارسی، جلال الدین احمد جعفری زینبی، ادارہ شرکت مصنفین، کراچی [بی تا].
معلم الاطفال (اصول تدوین مقدماتی فارسی)، احمد حسین زادہ، اسلامبول، ۱۲۹۷ ق. تلفیس، ۱۲۹۲.

معلم فارسی، احمد قائق نذیر، فہرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۷۸.
معین الترجمة (آموزش فارسی بہ

اردو)، سید حفاظت حسین بھیکپوری، فہرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۷۸.
محاورات فارسی (باترجمہ ہندی و اردو)، ادوارد سل، فہرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۷۵.

محاورات فارسی، ناشناس، فہرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۵۲۷.
معاصر فارسی دلی پروگرامی، (برنامہ زبان فارسی معاصر)، رحیم سلطان اف، باکو، ۱۹۶۸.

معلم فارسی (کتاب ۱)، دکتر حسن لغاری، محمد تدبیر بلستانی، خانہ فرهنگ

جمهوری اسلامی ایران، کراچی.

مفتاح التهجی (آموزش فارسی به کودکان) ودستو علی میدنی پوری، چاپ‌های متعدد، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۸۷۸.

مقدمه‌ای بر زبان فارسی (مدخل الی اللغه الفارسیه)، احمد لواسانی، بیروت، دارالحکمه، ۱۳۵۰، چاپ دوم، قم، انتشارات علامه، ۱۳۶۸.

مکالمات روزمره به سه زبان (فارسی - قزاقی - روسی)، لکن رستم أف، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۳.

مکالمات روزمره عربی - فارسی - اردو - انگلیسی، احمد بلستانی، [بی‌جا]، ۱۳۶۴.

مکالمات و محاورات فارسی، ادوارد سل، مدارس، ۱۸۸۶.

مکالمات فارسی - روسی (برای مدارس متوسطه)، میرزا جعفر ایرانی، باکو.

مکالمه فارسی - ترکمنی - روسی، کمک اف جمله بردی، آی سلطان کمکوا، مصحح ساری اف عطاری، انتشارات صدا و سیمای جمهوری اسلامی (سروش) تهران.

منتخبات، آذری، باکو، ۱۹۶۴.

میزان فارسی، علی شیر قانع تتوی، فهرست مشترک، ج ۱۳، ص ۲۲۸۰.

ناصر الصبیان، محمد ناصر علی غیاثپوری، چاپ لکهنو، ۱۲۹۱ق.، ص ۱۸۷۴.

نرم افزار چند رسانه‌ای تندآموز زبان فارسی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (در دست چاپ).

نحو زبان فارسی، ا. ک. آندرسن، [بی‌تا]، مسکو، ۱۹۴۱.

نجم السعادت (آموزش فارسی به کودکان)، محمد اشرف خان بنگالی، کلکته، ۱۸۹۰.

واژگان پایه و دستور زبان پایه، آموزش فارسی برای غیر فارسی زبانان، شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، تهران، ۱۳۷۸.

واژگان فارسی برای دانشجویان، کی اس. آن. لمبتون، دانشگاه کمبریج، ۱۹۵۴.

هدایت الصبیان (فارسی مقدماتی)، حسنی سید تفضل، هند ۱۸۵۵.